

Fakta om undersøgelsesområdet

Sundhedsfremmefeltet er i dette studie konstitueret som policy felt bestående af 'governmentale' institutioner (Sundhedsstyrelsen, Kommunernes Landsforening og kommuner) og videns-producerende institutioner på universiteter (Københavns Universitet og Syddansk Universitet samt Roskilde Universitet) og udenfor (KORA, Steno Center for Sundhedsfremme).

Fakta om afhandlingens empiriske grundlag

Studiet bygger på empirisk materiale i form af transskriberede interviews, noter fra deltage-observation i forbindelse med policy møder og konferencer, samt politikker og akademiske tekster læst som etnografisk materiale.

Om Lene Tegllhus Kauffmann

Lene Tegllhus Kauffmann er antropolog og afhandlingen er skrevet ved Institut for Uddannelse og Pædagogik, hvor hun indgår i forskningsprogrammet EPOKE. Hendes forskningsmæssige fokus er på viden, stat og styring indenfor sundhed.

Kontakt

Lene Tegllhus Kauffmann
Mail: let@edu.au.dk
Mobil 4026 3693

Aarhus Universitet
Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU)
Campus Emdrup
Tuborgvej 164
2400 København NV

SOUND KNOWLEDGE REFLEXIVE PRACTICES OF TRESPASSING AND BYPAS- SING ON THE EVIDENCE DISCOURSE IN THE FIELD OF HEALTH PROMOTION

Ph.d.-afhandling af Lene Tegllhus Kauffmann

AARHUS UNIVERSITET

SOUND KNOWLEDGE REFLEXIVE PRACTICES OF TRESPASSING AND BYPASSING ON THE EVIDENCE DISCOURSE IN THE FIELD OF HEALTH PROMOTION

Afhandlingen handler om hvordan aktører i sundhedsfremme forholder sig til viden. Forskellige former for viden (statistik, teoretisk viden og evalueringer) analyseres, og det diskuteres hvordan forskere og embedsfolk forhandler og udfordrer betydninger af viden og evidens. Afhandlingen forslår et alternativt vidensbegreb til evidens: 'sound knowledge' ('sund' viden).

Afhandlingen plæderer for, at ideen om evidens-baseret politik i sundhedsfremme bygger på to faktorer: 1. En illusion om at viden om effekt kan være sikker og pålidelig, 2. En ideologi, der fletter konkurrence, lang levetid, individualisme og økonomisk bæredygtighed sammen med sundhedsfremme som et idealistisk mål.

Afhandlingen viser, at aktører i sundhedsfremmefeltet ikke blot agerer indenfor evidens diskursen og den ideologi og illusion den bygger på. De handler med og på de normer diskursen afføder, og ændrer dem potentielt gennem deres handlinger.

Disse handlinger er forankret i en refleksivitet, som præger dagligdagen for både forskere og embedsfolk.

Refleksivitet indebærer at aktører i sundhedsfremme bruger viden til at fortolke verden og skabe mening i den. Viden er dermed forankret i sociale processer, præget

af magt og forskellige 'mind-set', der sætter rammerne for hvad der kan fortolkes som sandt, relevant eller meningsfuldt.

Af denne refleksivitet fødes 'trespassing' og 'bypassing' strategier i forhold til evidens diskursen. 'Trespassing' strategier udfordrer evidens diskursen ved at forhandle hvad evidens er, men problematiserer ikke grundlæggende, at evidens er det bedste grundlag for politikker i sundhedsfremme såvel som i andre områder af velfærdssystemet.

'Bypassing' strategier søger at komme udenom evidensdiskursen ved at etablere alternative 'videns regimer'.

Sundhedsstyrelsens seneste tiltag, forebyggelsespakkerne fra 2012, er et eksempel på en 'bypassing' strategi, blandt andet fordi det specificeres, at politikkerne er baseret på den aktuelt bedste viden.

Både bypassing og trespassing strategier anerkender evidens-baseret som et moralsk imperativ og diskursen udfordres derfor ikke radikalt i sundhedsfremme feltet.

Konklusion

Med en antropologisk tilgang til viden bliver det klart, at både forskere og embedsfolk er refleksive omkring hvilke former for viden der kan/bør inddrages i policymaking i sundhedsfremme og hvordan denne viden er relevant og pålidelig. Denne refleksivitet etablerer potentielt viden som 'sound knowledge'. Sound knowledge ekspliciterer de forbindelser og sammenhænge der er basis for policymaking og dermed overflødiggør det evidens.

Sound knowledge specificerer også viden som objekt for antropologien og afhandlingen er således også et bidrag til vidensantropologien.

Perspektiver

Afhandlingen er et empirisk funderet og teoretisk reflekteret opgør med evidens-tænkningen, og på den baggrund foreslås en alternativ måde at tale om viden på, en måde som kan have relevans udover det sundhedsfremmende felt.